

ТЕРАЛЫЧНАЕ СУЗОР'Е

GWIAZDOZBIÓR HERBÓW

У канцы XIV ст. у Вялікім княстве Літоўскім (ВКЛ) пачалі ўзнікаць буйныя латыфундыі. Разам з гарадамі, мястэчкамі, сялянскімі дымамі яны належалі магнацкім родам — нашчадкам былых удзельных князёў. Прадстаўнікамі магнацкіх родаў (асабліва ўплывовыя — Агінскія, Астрожскія, Алелькавічы, Гальшанскія, Гаштольды, Радзівілы, Сапегі, Сангушкі, Завішы, Хадкевічы, Храптовічы, Тышкевічы і інш.) утваралі эліту тагачаснай феадальнай дзяржавы, у складзе якой былі і землі Беларусі, захоўвалі сваю гегемонію ў ёй на працягу некалькіх стагоддзяў і, уласна кажучы, вызначалі напрамкі развіцця ВКЛ, тварылі яго гісторыю. Яны займалі ў княстве вышэйшыя пасады, мелі свае войскі, вельмі шанавалі свае традыцыі, родавыя карані і стасункі і таму лічылі за абавязак і гонар увасабляць усё гэта ў візуальных адпаведніках — гербах родавых і асабістых. На Беларусі вядома цэлае сузор'е такіх гербаў, якія не толькі адлюстроўваюць гістарычныя повязі, роднасныя адносіны магнацкіх родаў і іх выдатных прадстаўнікоў, але і маюць высокую мастацкую вартасць.

У гэтую падборку ўвайшлі ўзноўленыя выявы гербаў як вельмі знакамітых, так і менш уплывовых, але значных у жыцці ВКЛ, асоб.

W końcu XIV st. w Wielkim Księstwie Litewskim zaczęły powstawać bujne latyfundie. Razem z miastami, miasteczkami, wiejskimi dzielnicami one należały do dynastii magnackich potomków wczesnych książąt dzielnicowych. Przedstawiciele dynastii magnackich (zwłaszcza wpływowo Ogynsky, Ostrożscy, Olelkiewiczzy, Holszańscy, Hosztoldy, Radziwiellowie, Sapiehi, Sańhuszki, Zawiszy, Chodkiewiczzy, Chraptowiczy, Tyszkiewiczzy i inn.) stanowili elitę tam tego państwa feodalnego, w którym były i ziemie białoruskie, zachowali swoją hegemonię w nim w ciągu kilku stuleci i właściwie wydzielili kierunki rozwoju WKL, tworzyli go historię. Oni zoymowali w księstwie posady najwyższe, mieli swoje wojska, bardzo szanowali swoje korzenia dynastyczne i stosunki i dlatego liczyli swoim obowiązkiem i honorem wcieleśnić to wszystko przez ekwiwalenty wizualne—herby dynastyczne i osobiste. Na Białorusi jest cały gwiazdozbiór takich herbów, które nie tylko pokazują związki historyczne, stosunki dynastii magnackich i ich wybitnych przedstawicieli, ale i mają wysoka wartość kulturowa. Do tego zbioru herbów należą rekonstrukcje herbów osób bardzo znanych, a też osób mniej wpływowych, ale mimo to ważnych w życiu WKL.

*Герб Адама
Казіміра
Чартарыйскага*

Герб Адама Чартарыйскага (1734—1823), князя на Клевани і Жукаве, кандыдата на трон Рэчы Паспалітай, дзяржаўнага і ваеннага дзеяча ВКЛ, генеральнага старосты падольскага, фельдмаршала аўстрыйскага.

Herb Adama Czartoryskiego (1734—1823), ksęży na Klewani, Żukowie, kandydata na krolewstwo Rzeczy Pospolitej, państwowego i wojennego dziejacza WKL, feldmarszałka austriackiego.

*Герб Яна Альбрэхта
Радзівіла*

**Герб Яна Альбрэхта Радзівіла (1591—1626), князя на
Алыцы і Нясвіжы, ардыната клецкага, старосты упіцкага.**

**Herb Jana Albrechta Radziwilla (1591—1626), kseży
na Alyce i Nieswiży, ordynata kleckiego, starosty Upickiego.**

*Герб Яна Карала
Хадкевіча*

Герб Яна Караля Хадкевіча (1560—1621), графа на Шклове, Мышы і Быхаве, старосты жмудскага, дзерпцкага, любашанскага, адміністратара зямлі інфлянцкай і вялікага гетмана ВКЛ.

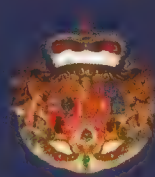
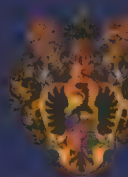
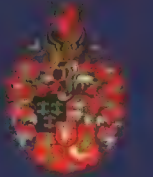
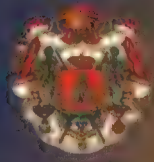
Herb Jana Karola Hodkiewicza (1560—1621), hrabi na Szklowie, Myszy i Bychowie, starosty Żmudskiego, Dzierptskiego, Lubaszanskiego, administratorza ziemi inflanskiej, wielkiego hetmana WKL.

*Герб Юзэфа
Геярыка Борха*

Герб графа Юзэфа Генрыка Борха (1764—1835),
віцебскага губернскага маршала.

Herb hrabia Josefa Henryka Borchy (1764—1835),
marszałka witebskiego.

Герб Яно
Уладіслава
Санеушкі

Герб Яна Уладзіслава Сангушкі з княжацкага роду герба «Пагоня» ў ВКЛ і Рэчы Паспалітай (15—18 ст.), князя на Ковелі.

Herb Jana Wladislawa Sanhuszki z dynasti herba «Pagonia» w WKL i Rzeczy Pospolitej (15-18 st.), ksęży na Koweli.

*Герб Імперіи
Якуба Мавляновіча*

Герб Ігнацы Якуба Масальскага (1726—1794) з княжацкага роду ўласнага герба «Масальскі», прадстаўнікі якога ў 14—17 ст. валодалі землямі і маёнткамі на Смаленшчыне, у Маскоўскім княстве і інш, належалі да ліку палітычных і грамадскіх дзеячоў ВКЛ і Масковіі.

Herb Ignacy Jakuba Mosalskiego (1726—1794) z dynastii książkiej herba własnego «Mosalski», którego przedstawiciele mieli ziemie i majątki na Smolenszczynię, w księstwie Moskowskem i innych, należeli do kręgu dziejaczy politycznych i społecznych WKL i Moskowii.

Гэры Бяневыжыты
Марыжоні

Герб Бенядыкта Марыконі, вялікага пісара ВКЛ, кавалера ордэнаў Белага Арла і Св. Станіслава.

Herb Benedikta Marykoni, wielkiego pisarza WKL, kawalera ordenow Bialego Orzela i Sw. Stanislawa.

Гербъ Литовскаго
Князя

Герб Льва Сапегі (1557—1633), вялікага пісара ВКЛ, канцлера, вялікага гетмана ВКЛ, ваяводы віленскага, старосты магілёўскага, брэсцкага, слонімскага і інш.

Herb Lwa Sapiehi (1557—1633), pisarza wielkiego WKL, kanclera, hetmana wielkiego WKL, wojewody wilenskiego, starosty mogilewskiego, brześćskiego, slonimskiego i inn.

Грб
Карага Мангаша
Падшера

Герб Караля Станіслава Радзівіла (1734—1790), дзяржаўнага дзеяча ВКЛ, мечніка, ваяводы віленскага, ардынаты нясвіжскага і алыцкага. Валодаў таксама Слуцкам, Капылём, маёнткамі на Украіне, у Літве, Польшчы.

Herb Karola Stanisława Radziwila, miecznika, wojewody wilenskiego, ordynata nieswiżskiego i olickiego. Panował też na ziemiach Sluckich, Kopylskich, miał majątki na Ukrainie, Litwie, w Polsce.

Герб Крыштофа
Завішы

Герб Крыштофа Завішы (каля 1600—1670), пісара літоўскага, старосты менскага і браслаўскага, вялікага маршалка надворнага, кашталяна віленскага. Валодаў маёнткамі ў заходняй, паўночнай і цэнтральнай Беларусі.

Herb Krzysztofa Zawiszy (około 1600—1670), pisarza litewskiego, starosty menskiego i braslawskiego, wielkiego marzhalka dwoskiego, kaźstelana wilenskiego. Miał majątki na zahodzi, polnocy i w centru Białorusi.

Герб Томаша
Сатезі

**Герб Томаша Сапегі (1598—1646), ваяводы вендэнска-
га, старосты гайенскага.**

**Herb Tomasza Sapiehi (1598—1646), wojewody
wędeckiego, starosty hajenskiego.**

Герб Люблин
Князя Радзивіла

Герб Людвікі Караліны Радзівіл (1667—1695), маркграфіні брандэнбургскай, княгіні на Біржах, Дубінках, Слуцку, Копысі, Любчы, Смалявічах, Койданаве і інш., панны на Невелі і Себежы.

Herb Ludwiki Karoliny Radziwilonny (1667—1695), markhrabiny Brandenburskiej, ksężny w Birżach, Dubinkach, Slucku, Kopysi, Lubczy, Smolewiczach, Kojdanowie i inn., a też na Neveli i Sebieży.

*Герб Міхала
Казіміра Агіньскага*

Герб Міхала Казіміра Агінскага з Казельска (1730–1800), чашніка літоўскага, пісара польнага літоўскага, ваяводы віленскага, вялікага гетмана ВКЛ. Жыў у Пецярбургу, Варшаве, Слоніме, Францыі. Меў маёнткі ва Усходняй Беларусі. У Слоніме заснаваў тэатр, капэлу. Пабудаваў Агінскі канал паміж Ясельдай і Щарай.

Herb Michala Kazimierza Oginskiego z Kazelska (1730—1800), chashnika litevskiego, pisarza litewskiego, wojewody wileńskiego, hetmana wielkiego WKL. Mieszkał w Peterburgu, Warszawie, Slonimie, Francji. Miał majątki na Białorusi wschodniej. Złozyl teatri I kapel w Slonimie. Pobudował kanal Oginski między Jaselda a Szcrarą.

ГЕРАЛЬДЫЧНАЕ СУЗОР'Е

Камплект паштовак на беларускай і польскай мовах

Выявы гербаў з'яўляюцца прадметам аўтарскага права.

Усялякае іх выкарыстанне без згоды праваўладальніка забараняецца.

Мастак-геральдыст А. Леўчык
Камп'ютарны дызайн А. Нячай

© УП "Мінская фабрыка
каляровага друку", 2004
© Нячай А. А. Дызайн, пераклад, 2004

Выдавец і паліграфічнае выкананне: УП "Мінская фабрыка каляровага друку".
220024, г. Мінск, вул. Каржаневскага, 20. Тыраж 3000 экз.

